

نگارش تاریخی که ۴۰ سال طول کشید

۲۱ مرداد ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۴۵

محمد بن جریر طبری در هر روز حدود ۴۰ برگ از تاریخ را نگاشت و پس از ۴۰ سال این تاریخ تکمیل شد، وی در این مجموعه به تاریخ اسلام بسیار تأکید کرد تا نشان دهد بزرگ‌ترین دین متمدن سراسر دنیای اسلام است.

محمد بن جریر بن کثیر بن غالب طبری متولد شهر آمل از توابع مازندران، فیلسوف و مؤلف کتاب معروف تاریخ طبری است، به مناسبت سالمرگ وی (۲۶ شوال ۳۱۰ ق) مروری بر زندگانی وی خواهیم داشت:

محمد بن جریر طبری در سن دوازده سالگی فراگیری علوم را آغاز کرد و خودش بیان کرده که در هفت سالگی قرآن را حفظ بوده و در هشت سالگی برای مردم نماز گزارده و در ۹ سالگی پاره‌ای احادیث را نگاشته است و به دلیل رؤیایی که پدرش داشته به تحصیل علوم دینی پرداخته و به تشویق پدر به ری سفر کرده است.

طبری پس از آموزش در ری به بغداد، بصره و کوفه می‌رود و علم حدیث را می‌آموزد و به عنوان فقیه بر اساس مذهب شافعی فتوا می‌دهد و سپس به مصر سفر می‌کند و سفرنامه‌های بسیار می‌خواند و دوباره به طبرستان (مازندران) باز می‌گردد.

در شهر بغداد فقه، تاریخ و حدیث را تکمیل می‌کند و شاگردان زیادی را پرورش می‌دهد و به نگارش تاریخ طبری به زبان عربی همت می‌گمارد و این تاریخ حدود ۴۰ سال وقت وی را می‌گیرد و از ۴۸ سالگی خود شروع به گردآوری نسخه‌های سفرنامه‌هایش می‌کند و ۲۳ سال تا زمان مرگ تنظیم این آثار وقتش را می‌گیرد.

وی همچنین اثری به نام «الفضایل» نیز درباره زندگی خلفای راشدین و اثبات حدیث غدیر و با ذکر فضائل حضرت علی(ع) نگاشت.

*فهرست آثار

- تاریخ الرسل و الملوک و اخبارهم و من کان فی زمن کل واحد منهم (تاریخ طبری)

- اختلاف العلماء الامصار فى احكام شرائع الاسلام(در نظريه‌هاى فقهى)

- اللطيف القول فى احكام شرائع الاسلام(در فقه)

- الخفيف فى احكام شرائع الاسلام(چكیده اللطيف)

- بسيط القول فى احكام شرائع الاسلام(پيرامون نظرهای فقهی خودش)

- تهذيب الاثار و تفصيل الثابت عن رسول الله(ص) من اخبار(در فقه و حديث)

- ادب النفوس الجيده و الاخلاق النفيسه(در اخلاق)

- فضائل على بن ابى طالب(پيرامون غدیر)

- مختصر مناسك(در حج)

-مختصر الفرائض

- الرد الحرقوصيه(نقد فرقه‌ها)

- ذيل المذيل(سیره یاران پیامبر)

*ویژگی‌های تاریخ طبرى

این اثر شرح زندگی بشر از خلقت حضرت آدم(ع) تا زمان نگارنده بوده است. هدف از نگارش این اثر عرضه تاریخ جهان از آغاز آفرینش است. وی تاریخ اسلام را نگاشته تا نشان دهد دین بزرگ سراسر دنیای متمدن اسلام است و سایر ادیان در برابر اسلام کرنش می‌کنند.

وی در تاریخ هجرت پیامبر(ص) شیوه تاریخ را به سال‌نگاری تغییر می‌دهد و رویدادها را سالانه می‌نویسد و تمام غزوه‌های

پیغمبر(ص) و رحلت ایشان، جنگ‌های جمل و صفین و ... در این اثر آورده شده است. این نوشتار پس از پنجاه سال توسط بلعمی وزیر عالم منصور بن نوح سامانی به فارسی ترجمه شد، اما در این اثر دخل و تصرفاتی بود و نام اثر نیز به تاریخ بلعمی مشهور شد.

به گفته پژوهشگران علوم دینی، طبری از پیشگامان تفسیر قرآن است که خود او کتابش را به تفسیر قرآن نام‌گذاری نکرده است. روش وی در تفسیر قرآن بیان نظر علما پیش از خود، بیان دلیل هر کدام از آنها و گزینش نظرها و دلیل آوردن، گردآوری حدیث و بهره‌گیری از دانش علما است، آیت‌الله جوادی آملی درباره تفسیر طبری می‌گوید که طبری در ترجیح برخی از نظرها یا در ابداع نظری جدید از متن آیه‌های قرآن بهره گرفته است...

ابن ندیم نیز تفسیر طبری را از مهمترین تفاسیری معرفی می‌کند که هنوز به خوبی آن شناخته نشده است.

*منابع:

- شهابی، علی‌اکبر. احوال و آثار محمد بن جریر طبری

- طبری، محمد بن جریر. تاریخ طبری(تاریخ الرسل و الملوک)

-تاریخ طبری(تاریخ الرسل و الملوک) با مقدمه ابوالفضل ابراهیم

- بلعمی، ابوعلی. ترجمه تاریخ طبری

- تاریخ بلعمی به تصحیح محمدتقی بهار و محمد پروین گنابادی

- جوادی آملی، عبدالله. ادب نقد. یادنامه طبری

منبع: فارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۳۱۲۱۹/تاریخ-نگارش-۴۰-سال-طول-کشید>